

PRVNÍ ŘÍMAN NA MORAVĚ (THE FIRST ROMAN IN MORAVIAN REGION)

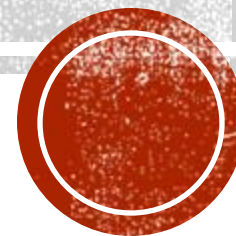
**VYPRACOVALY: LUCIE HANUŠOVÁ, ŠÁRKA KLOSOVÁ, TAMARA MEŇHARTOVÁ,
BARBORA PECHOVÁ, PETRA SCHLAGMANNOVÁ, NELA SOUKENÍKOVÁ, NOÉMI
SZÉPVÖLGYIOVÁ, DIANA VRANSKÁ**

OBSAH:

- Římská civilizace
- Expanze Římanů do střední Evropy
- Projev Římanů, Římská kultura ve střední Evropě
- Markomanské války
- Mušov a Římské tábory na Moravě
- Genetika a první Říman na Moravě
- Přínos Římské kultury pro vznik středověké společnosti

ŘÍMSKÁ CIVILIZACE

ŘÍMSKÁ CIVILIZACE

⑩ Patriarchální struktura (otec – *pater familias*) - Majetek a životy dětí

⑩ Ženy podřízené postavení - *ordo matronum*

♂ Chlapci = vojenská služba

♀ Dívky = manželky a matky

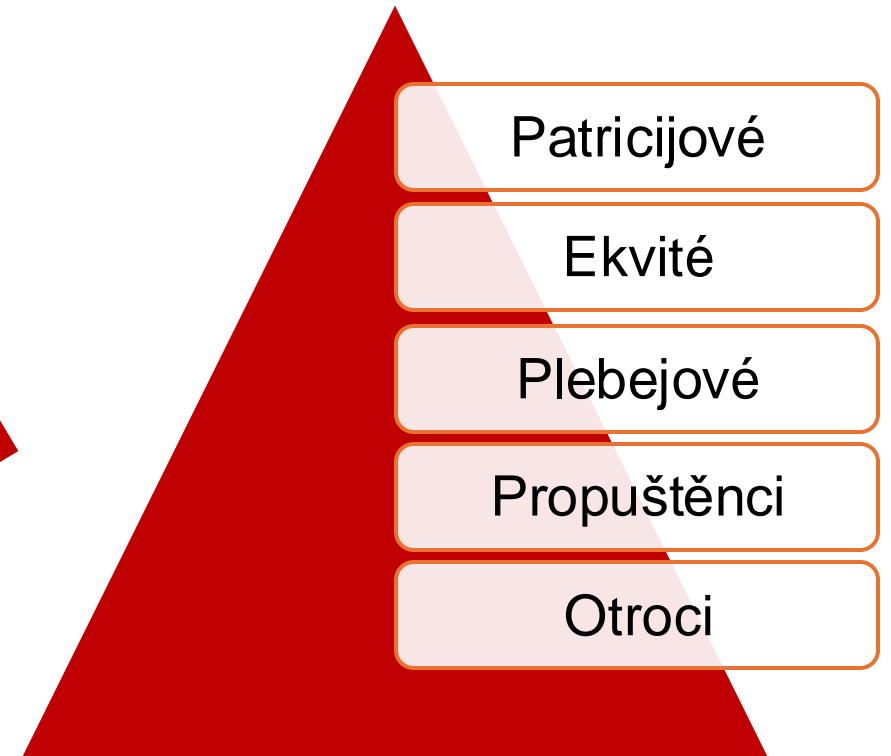
⑩ Rodina = základní jednotka společnosti

⑩ Patricijové (Aristokracie) a Plebejové (lid)

➤ 449. př.n.l. - Zákon dvanácti desek

⑩ Výživa – obiloviny, luštěniny, sýr a maso + omáčky

⑩ **Jednání předků mělo zásadní význam pro
jedinání potomků (Smrt Gaia Julia Ceasara)**

Patricians

Plebeians

FAMILIA RŌMĀNA

The Roman Family Structure

PATER
Father

MĀTER
Mother

FĪLIUS
Son

FĪLIA
Daughter

PARĒNTĒS
Parents

LĪBERĪ
Children

SERVĪ
Male Servants

ANCILLAE
Female Servants

ŘÍMSKÁ RODINA

ŘÍMSKÉ NÁBOŽENSTVÍ

- ⑩ Důležité pro každodenní život
- ⑩ Praktické rituály a úctu k duším (manes, penates, lemures)
- ⑩ **Hlavní bohové:** Jupiter, Juno, Minerva a Mars (vliv Etrusků a Řeků)
- ⑩ **Janus** - bůh se dvěma tvářemi, symbolizující začátky a konce
- ⑩ **Vestálské panny** - dívky z patricijských rodin, sloužily bohyni Vestě a měly 30 let povinné služby s rizikem smrti za porušení slibu panenství
- ⑩ **Zbožštění císařů** - za života (Nero, Caligula), posmrtně (Augustus)
- ⑩ **Křesťanství** - Konstantin I. (r. 313) - legalizace
  - ⑩ státním náboženstvím za Theodosia I. (r. 380)

ZEUS / JUPITER
GOD OF THE RAY

HADES / PLUTO
GOD OF DEATH

POSEIDON / NEPTUNE
GOD OF THE SEA

CERES / DEMETER
GODDESS OF AGRICULTURE

HERMES / MERCURY
MESSENGER OF GODS

APHRODITE / VENUS
GODDESS OF LOVE AND BEAUTY

ARES / MARS
GOD OF WAR

DIONYSUS / BACCHUS
GOD OF THE WINE

ARTEMIS / DIANA
GODDESS OF THE HUNT

HEPHAESTUS / VULCAN
GOD OF THE BLACKSMITH

ATHENA / MINERVA
GODDESS OF WISDOM

EROS / CUPID
GOD OF LOVE AND ATTRACTION

ŘÍMŠTÍ BOHOVÉ

GLADIÁTOŘI

- 10 Krvavá podívaná, oslava statečnosti a disciplíny

POHŘEBNÍ RITY

- ☞ Od kremace k pohřbívání do země
- ☞ Důležitá náboženská povinnost

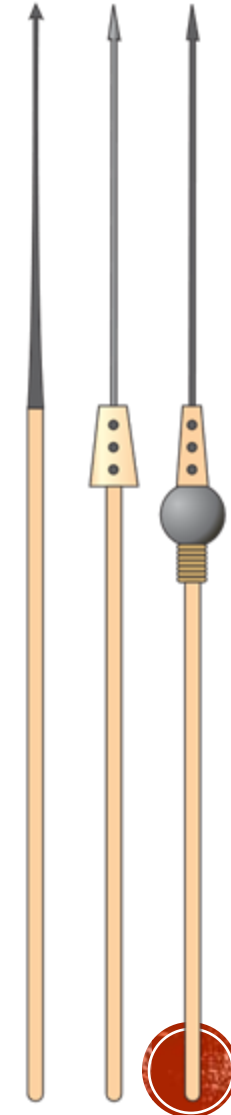

HROB VÝZNAMNÉHO ŘÍMANA, VELKÁ BRITÁNIE

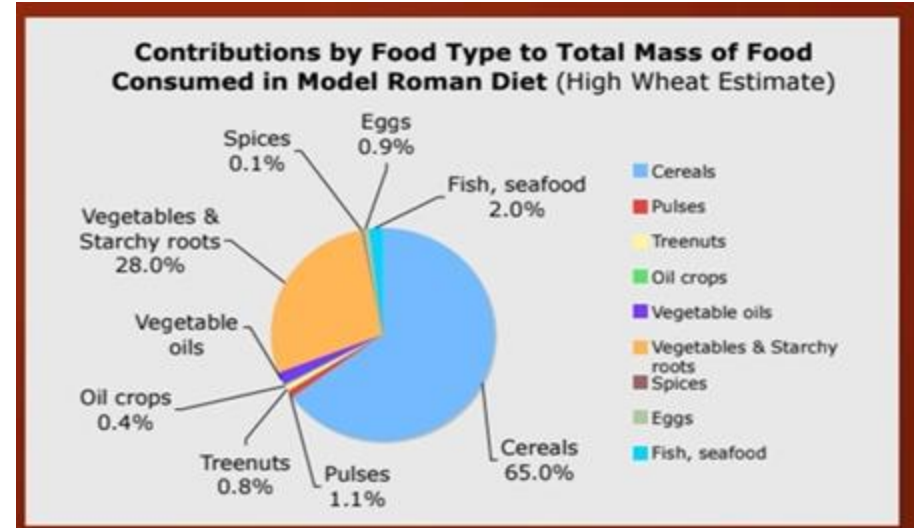
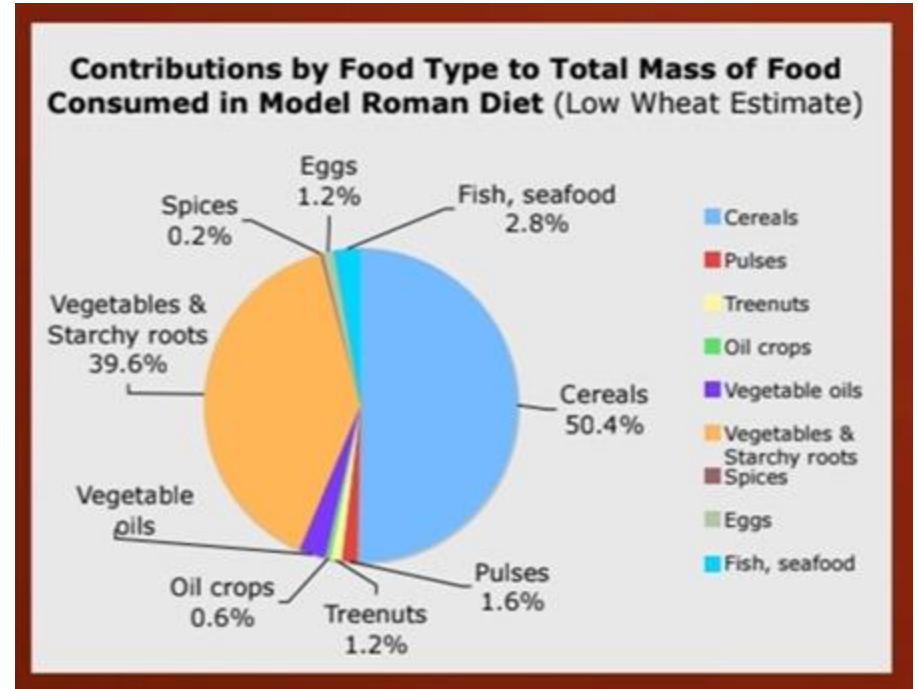
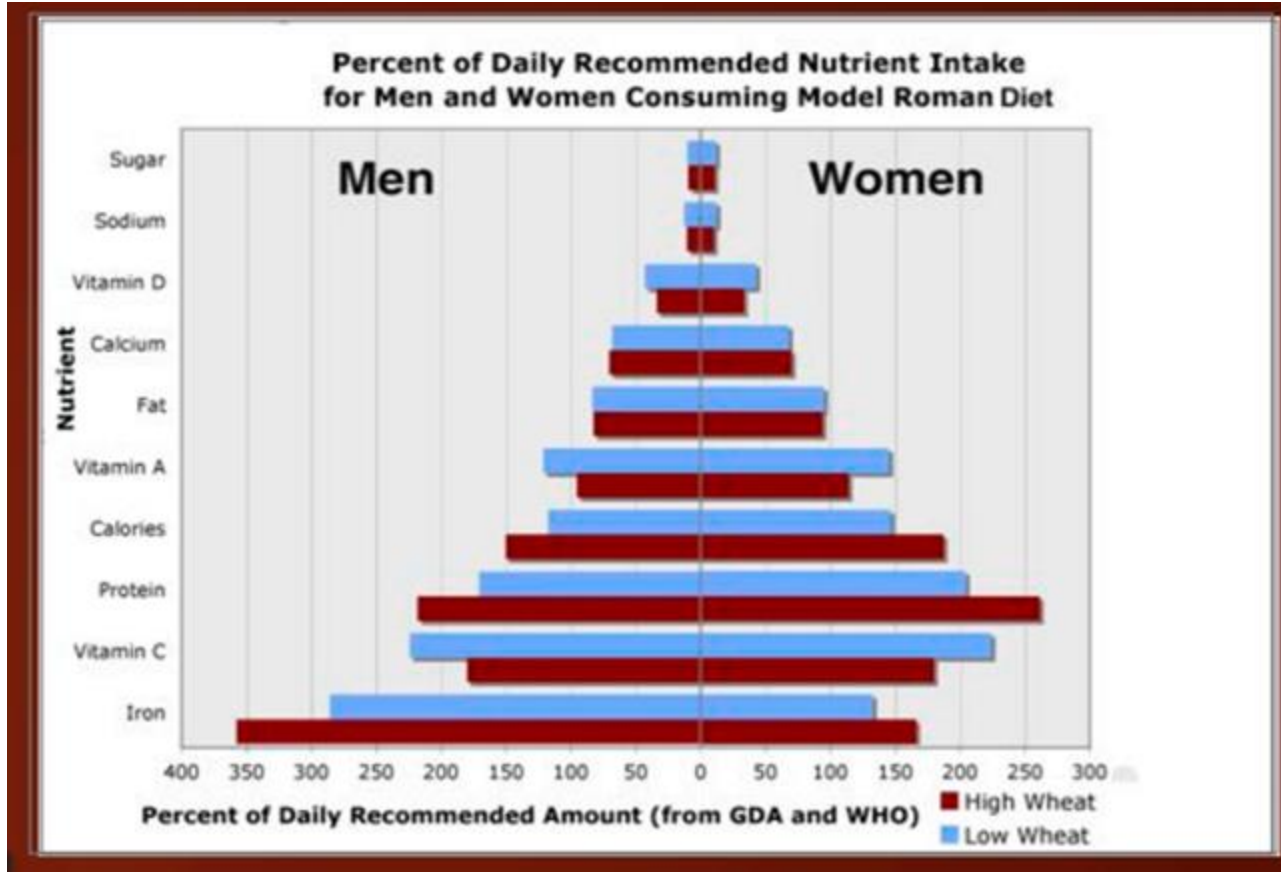

ŘÍMSKÁ ARMÁDA A VÝZBROJ

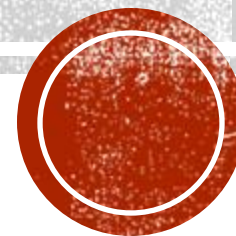

VÝŽIVA

EXPANZE ŘÍMANŮ DO EVROPY

The Roman Empire in 117 AD

- Senatorial provinces
- Imperial provinces
- Client states

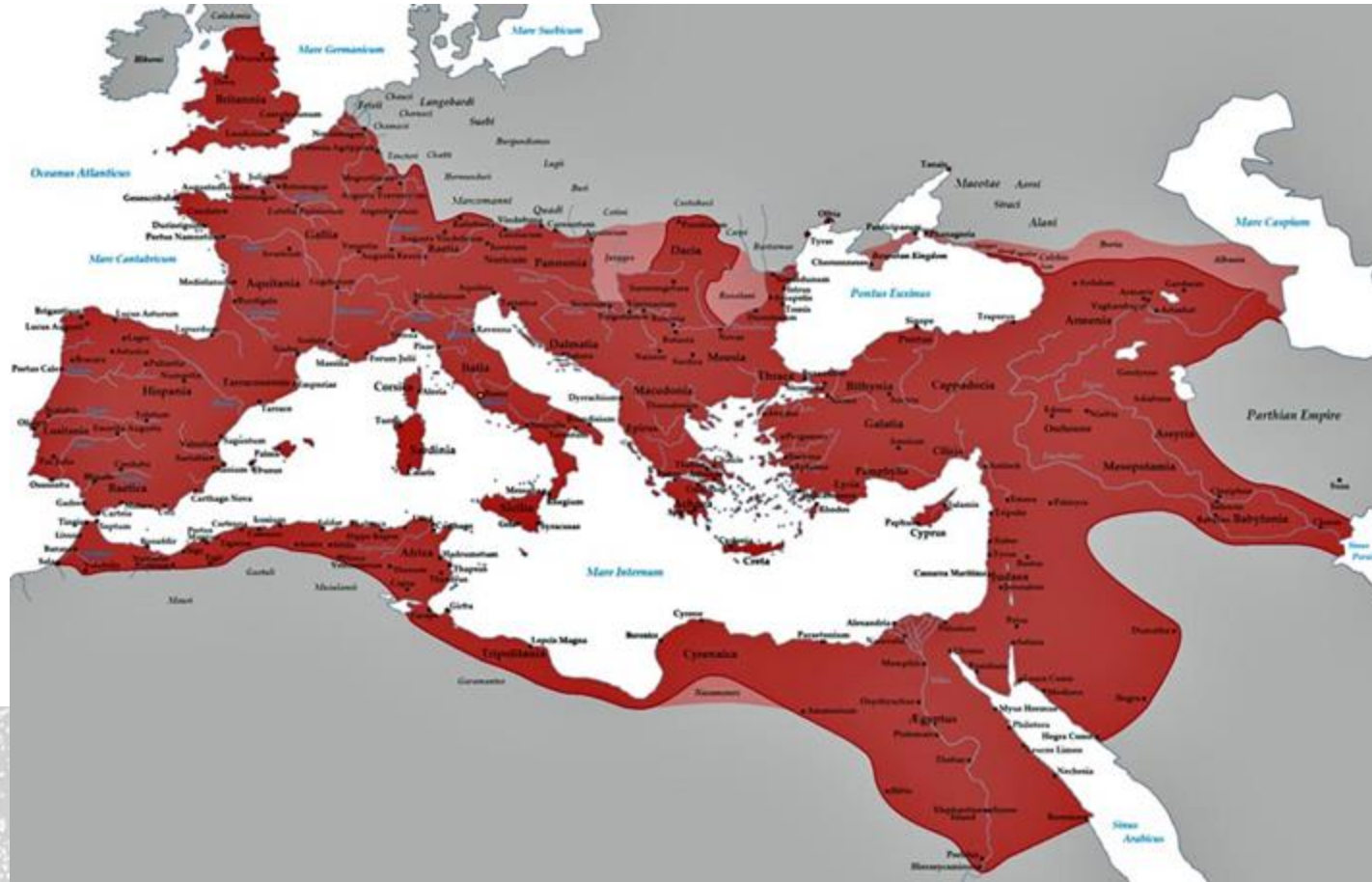
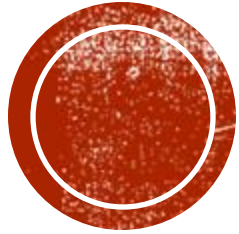

PROJEV ŘÍMANŮ A JEJICH KULTURY VE STŘEDNÍ EVROPĚ

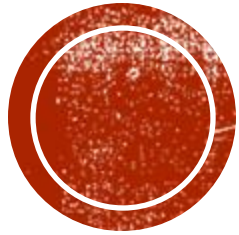

PROJEV ŘÍMANŮ A JEJICH KULTURY VE STŘEDNÍ EVROPE

Změnu ve vztazích Římanů a Germánů přinesly zásluhy Gaia Julia Caesara, který obrátil své legie na sever do oblasti s odlišnými kulturními a hospodářskými tradicemi

PŘÍTOMNOST ŘÍMANŮ VE STŘEDNÍ EVROPĚ

- Od sklonku starého letopočtu se střední Evropa jižně od Dunaje stala součástí Římské říše
- Marobudovo království - Česko, Vanniovo království - Slovensko
- Pannonie, Morava, Dolnorakouské pohraničí

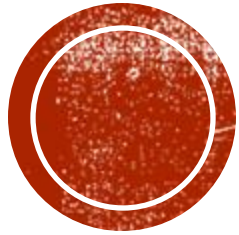

EVROPE

EKONOMICKÝ A OBCHODNÍ VLIV

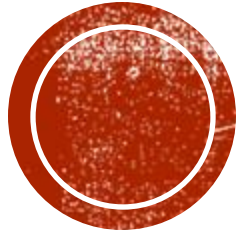

- Důležitá ekonomická spojení se střední Evropou
- Intenzita importů se měnila v závislosti na stavu římsko-germánských vztahů
- Dovoz bronzových nádob, části oděvů, užitkovou keramiku, terra sigillata, textil, víno, olivový olej, vonné látky a koření
- Významné obchodní cesty - šíření římské kultury a vlivu.

EKONOMICKÝ A OBCHODNÍ VLIV

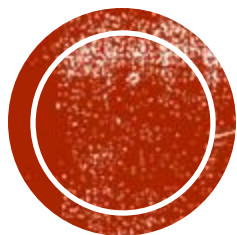
KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ VLIV

- Udržení míru – obchodní výhody, finanční dávky a vzácné dary, jako keramické a kovové výrobky
- Výstavba sídel, například v Dúbravce, Cíferu a Velkém Kýru (Slovensko)
- Přebírání římské techniky výroby, estetické hodnoty, architekturu a některé náboženské prvky
- Aktivní přijímání římských řemeslných tradic
- Vznik středověkých měst a správních center – základ moderní společnosti ve střední Evropě

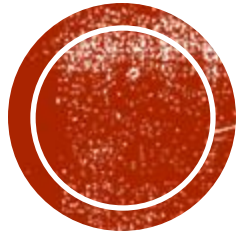
KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ VLIV

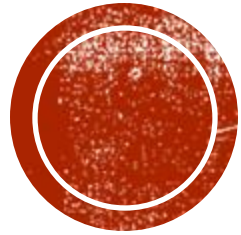

NÁBOŽENSKÝ VLIV

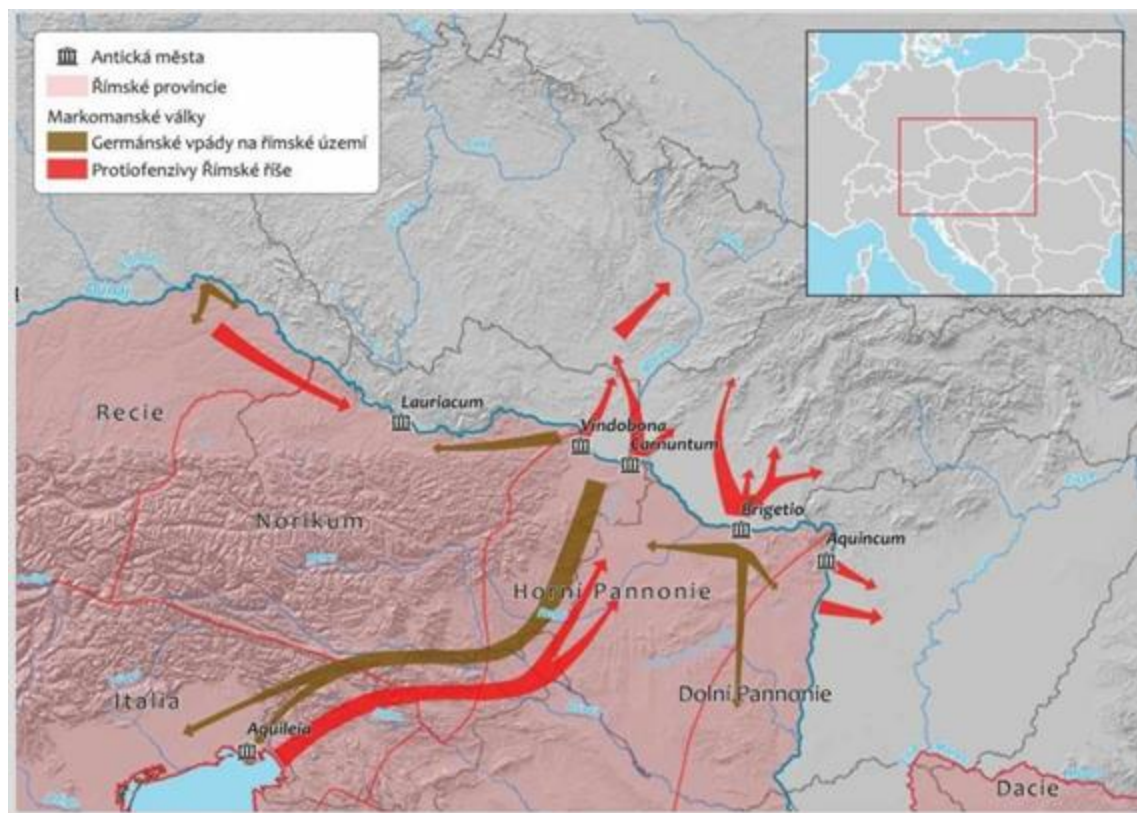
- přispění k šíření křesťanství – obchodní a vojenské cesty
- **Klíčové události:** Milánský edikt (313) a prohlášení křesťanství za státní náboženství (391)
- Panonie a Norikum - 3. a 4. století
- vznikaly ve střední Evropě první biskupství a křesťanské komunity
- Latinské písmo – nástroj šíření křesťanských textů

MARKOMANSKÉ VÁLKY

MARKOMANSKÉ VÁLKY

Hlavní směry vojenských operací v období Markomanských válek - období 166 – 180 n.l.; popisujeme tři fáze válek

PŘED VÁLKAMI A PRVNÍ FÁZE VÁLEK

- 🔗 **Fáze před:** Římská říše čelí parthské invazi na východě a problémům na severní hranici
- 🔗 **První fáze válek (166–169 n.l.):**
- 🔗 Začátek markomanských válek v roce 166 n.l. (Langobardi, Bójové)
- 🔗 Římská armáda oslabená „Antoninovským morem“
- 🔗 Marcus Aurelius a spolucísař Lucius Verus vedou vojenské tažení k Dunaji
- 🔗 Po invazi germánských kmenů jsou římská vojska pod silným tlakem.
- 🔗 Po smrti Lucie Vera (169) pokračují germánské útoky, situace se stabilizuje

2. A 3. FÁZE VÁLEK

Druhá fáze válek (172–175 n.l.):

- 🔗 Římané přecházejí do ofenzívy, Marcus Aurelius osobně vede tažení.
- 🔗 **Klíčová událost:** „zázračný déšť“ (172) - zadržel germánské kmeny Kvádové Markomani - mír s Římem
- 🔗 Zřízení nové provincie Marcomanie - kvůli logistickým problémům zrušeno

Třetí fáze válek (178–180 n.l.):

- 🔗 Opětovné germánské útoky, Římané obnovují kontrolu nad severem Dunaje
- 🔗 Marcus Aurelius - vojenské operace se synem Commodem
- 🔗 180 n.l. Marcus Aurelius umírá - Commodus uzavírá mír s germánskými kmeny

DŮSLEDKY

- ↳ Odhalení zranitelnosti římských hranic na severu (Dunaj).
- ↳ Změna římské vojenské doktríny směrem k defenzivě.
- ↳ Politika Commoda (mírové uzavření) vedla k oslabení římské pozice.
- ↳ Symbolický střet kultur mezi Římskou říší a germánskými kmeny.

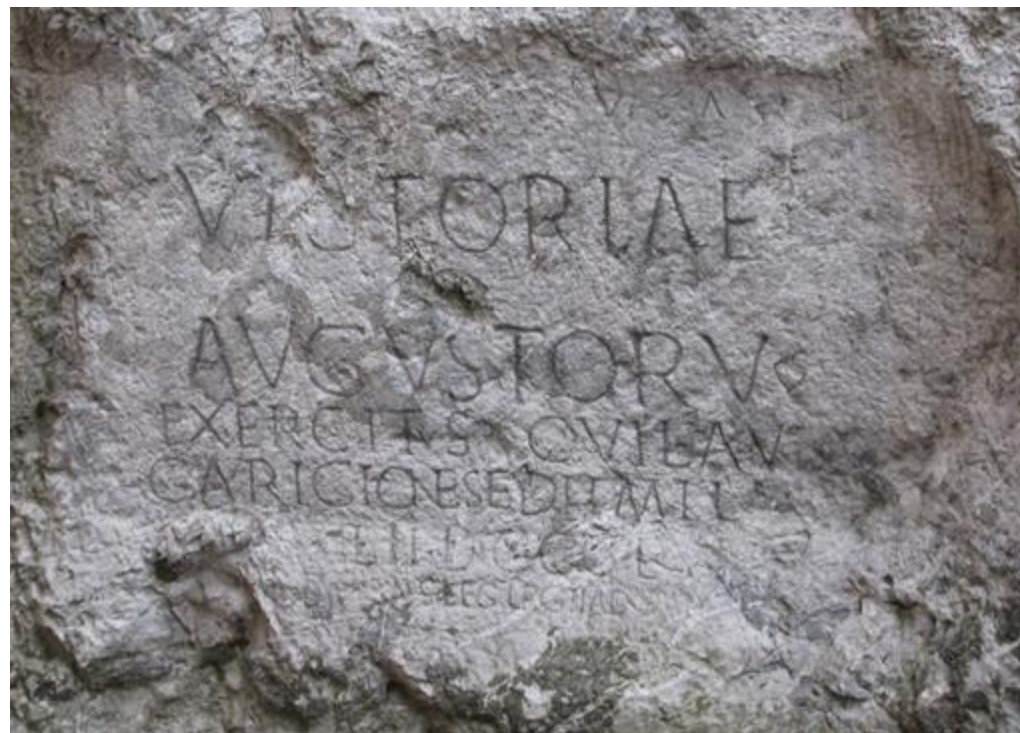

“PAMÁTKY” VÁLEK

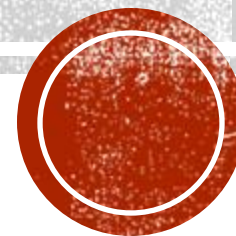
Sloup Marka Aurelia (Řím)

Nápis v Trenčíně (Slovensko)

**MUŠOV A
ŘÍMSKÉ
TÁBORY NA
MORAVĚ**

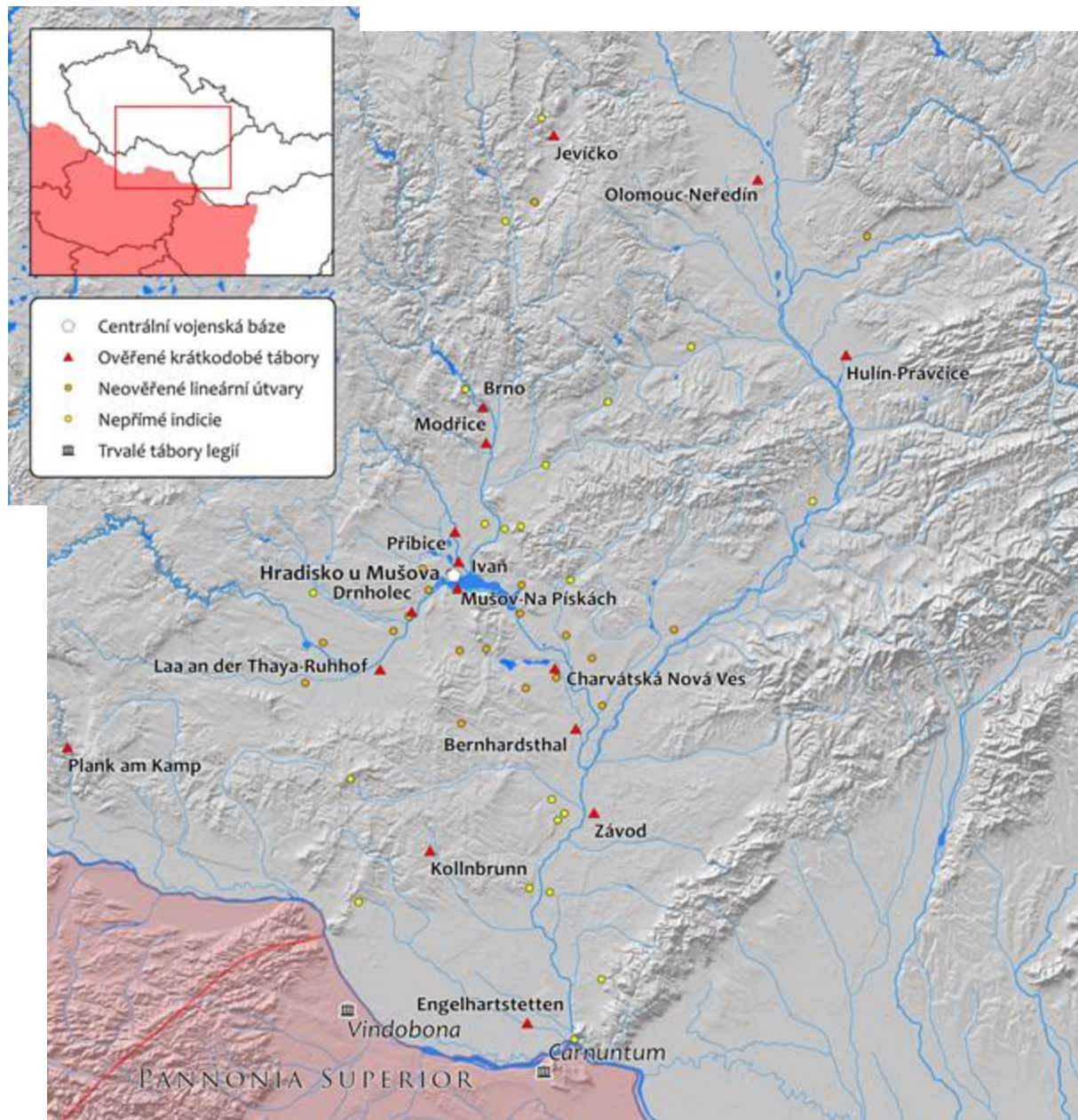

ŘÍMSKÉ TÁBORY NA MORAVĚ

- 🔗 Přejídné i dlouhodobé
- 🔗 Čtyřúhelníkový půdorys, jednoduché stany, praetorie
- 🔗 Jeden či více příkopů, na jejichž vnitřní straně byl val a dřevěná palisáda
- 🔗 Střežená brána
- 🔗 Ivaň, Přibice, Mušov-Neurissen, Mušov-Na Pískách, Mikulčice, Charvátská Nová Ves

Charvátská Nová Ves

MUŠOV - HRADISKO

- ❧ Dlouhodobý tábor (předmarkomanská datace?)
- ❧ Brána, nemocnice, sýpky, praetorie, lázně, fabricae
- ❧ Cihly s logem 10. Římské legie

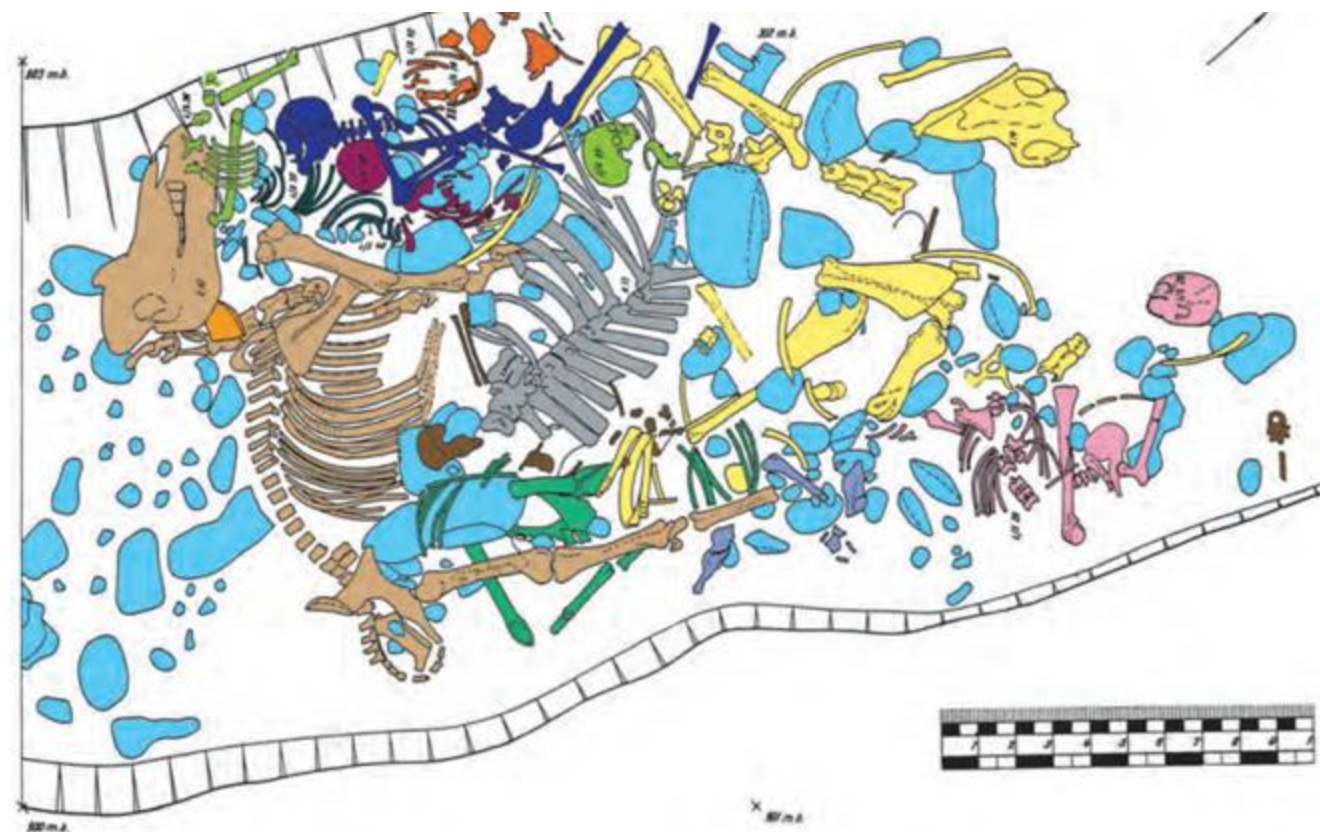

NÁLEZY

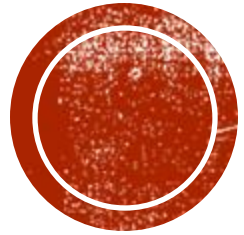
Skleněné nádoby, Terra Sigillata

Masový hrob Mušov-Neurissen
34 osob, 7 zvířat

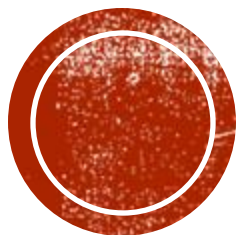

GENETICKÁ HISTORIE A PRVNÍ ŘÍMAN NA MORAVĚ

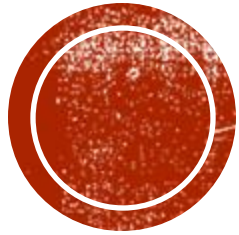
MORAVA NA KŘÍŽOVATCE ŘÍMSKÉ ŘÍŠE

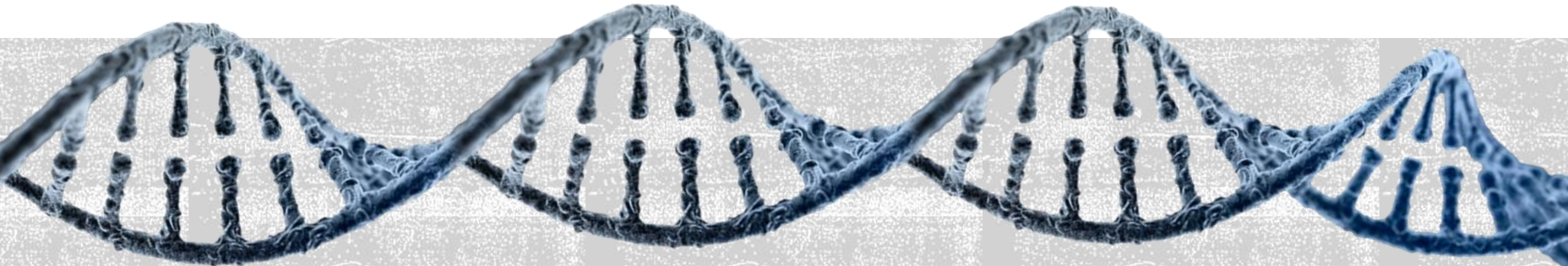
- Morava ležela na významných obchodních cestách, např. **Jantarové stezce**
- Spojovala **severní Itálii a Balkán** se střední Evropou
- Kontakt s Římany probíhal obchodně už před přelomem letopočtu
- **Římské tažení Tiberia (6 n. l.)**
– první vojenský střet s Markomany

GENETICKÁ SKLADBA OBYVATEL MORAVY

- ↳ Původní obyvatelé byli **indoevropské kmeny**, blízké Ilyrům
- ↳ Později přišli **Keltové** (Tektoságové, Volkové, Kotíni)
- ↳ Keltské obyvatelstvo vytlačili germánští **Markomani a Kvádové**
- ↳ Genetická podstata Keltů a Germánů zůstala zachována v místní populaci

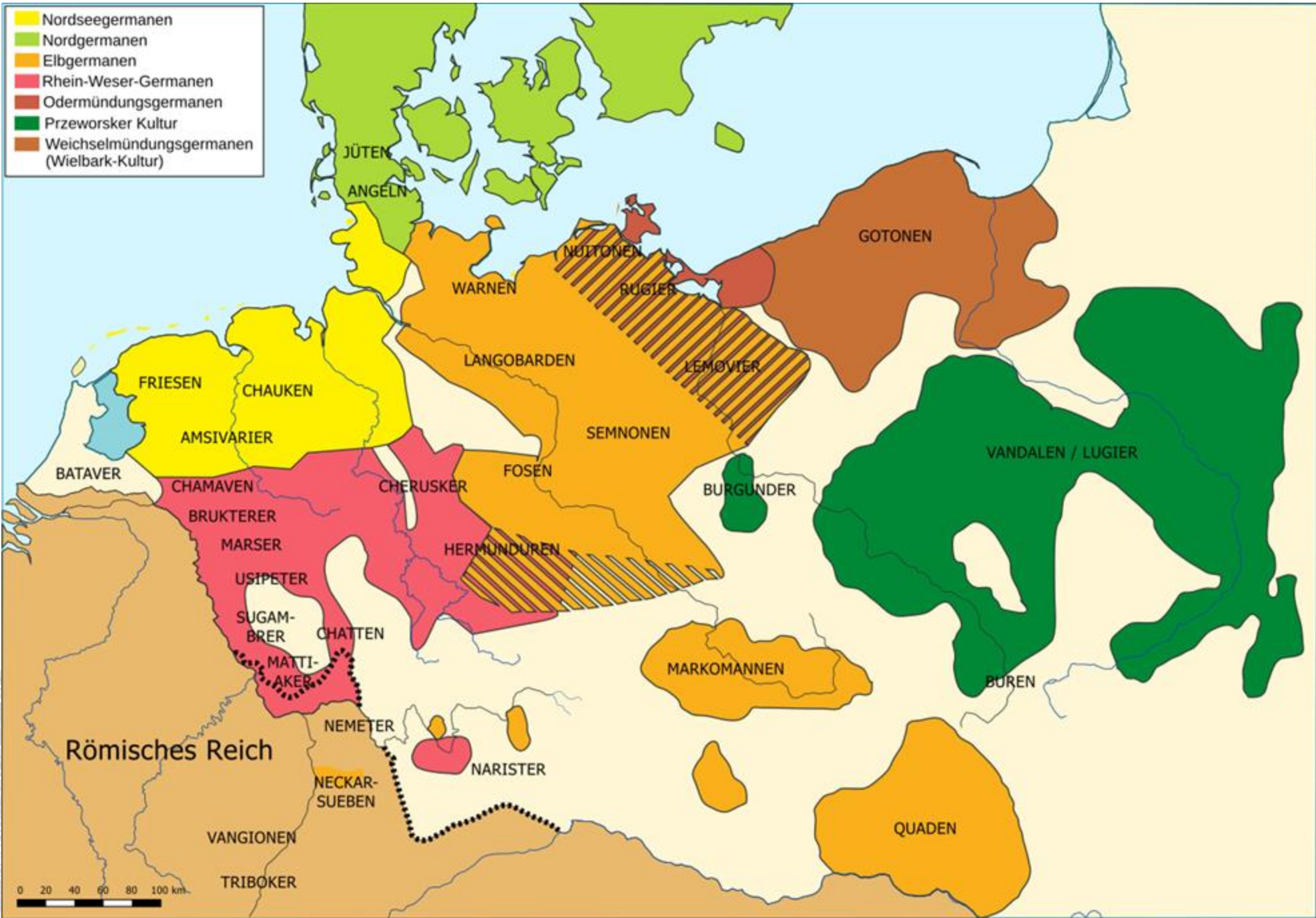
F. 5.

F. 6.

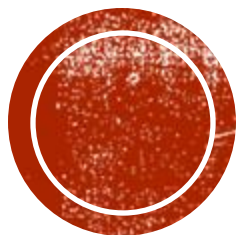
Markomani

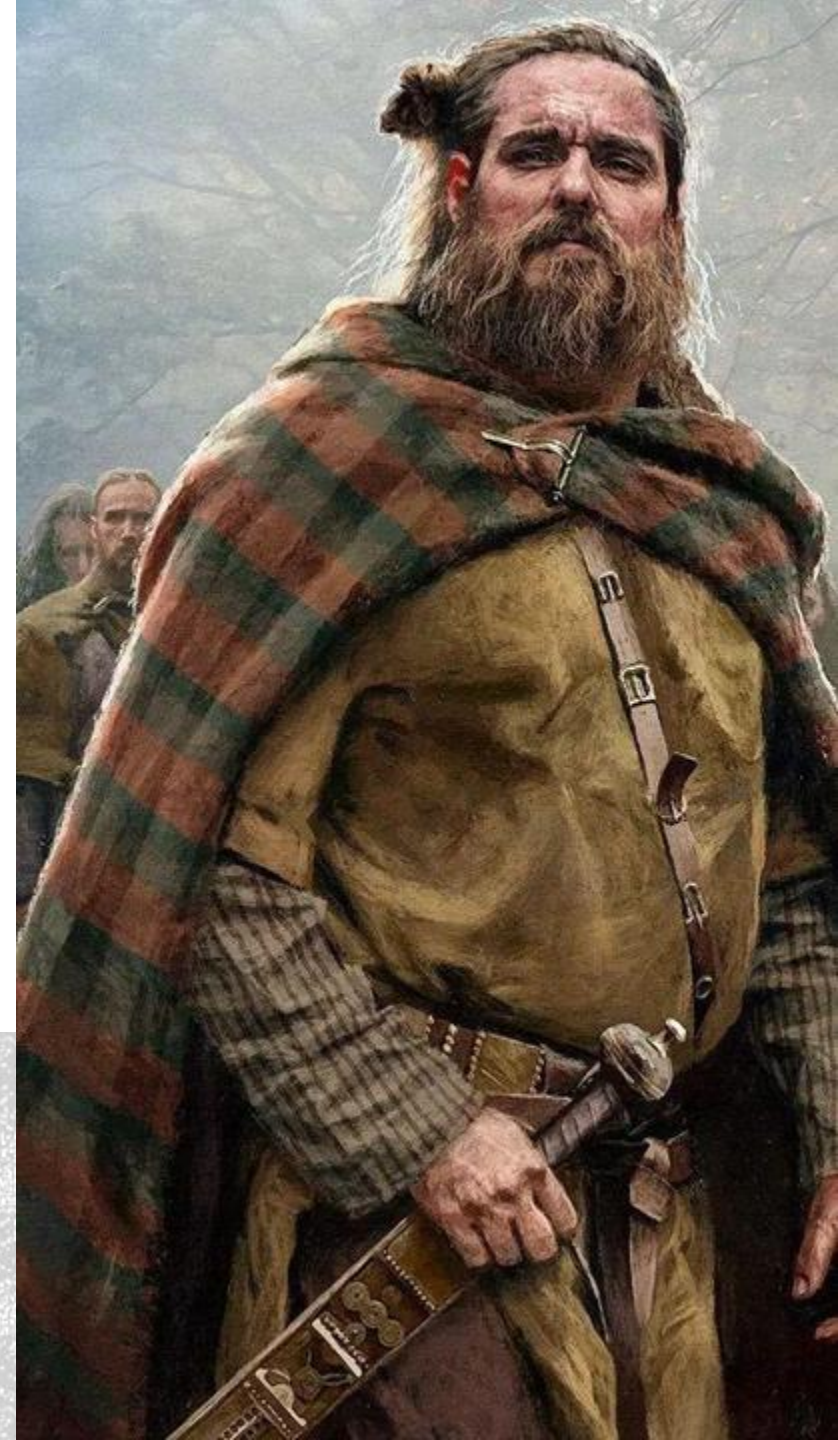

STŘET S ŘÍMANY

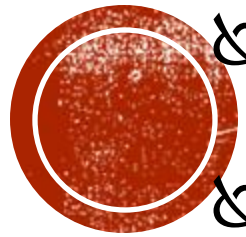

- ⌘ První větší vojenský kontakt: tažení císaře **Tiberia (6 n. l.)** proti Markomanům
- ⌘ Markomanské války (166–180 n. l.) přinesly římské **tábory** jako **Hradisko u Mušova**
- ⌘ Objevena **kostra mladého muže (20–25 let)** s římskou sponou

PRVNÍ ŘÍMAN NA MORAVĚ?

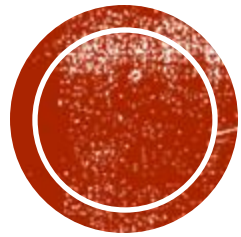
- 🔗 **Archeologický objev:** kostra muže (20–25 let) u Burgstallu, výška cca 170 cm
- 🔗 Nález v podlouhlé jámě (2 m × 90 cm × 25 cm), tělo v **neobvyklé poloze** (na levém boku, pokrčená kolena)
- 🔗 Pod levým loktem bronzová **římská provinční spona**
- 🔗 **DNA analýza a izotopy stroncia** naznačují původ ze **Středomoří**, možná severní Balkán
- 🔗 **Rádiokarbónové datování:** 122–254 n. l., pravděpodobně **po odchodu Římanů z Mušova** (180 n. l.)
- 🔗 Nejde o první římský kontakt, ale o jeden z **nejpřesněji datovaných důkazů římské přítomnosti** na Moravě

PŘÍNOS ŘÍMSKÉ KULTURY PRO VZNIK STŘEDOVĚKÉ SPOLEČNOSTI

KŘESŤANSTVÍ

- ⑩ Křesťanství se stalo oficiálním náboženstvím Říma bez skutečné víry
- ⑩ Lidé se stávali křesťany pro zlepšení svého společenského postavení, podobný trend v Evropě

VLIV NA JAZYK

- ⑩ Bible a latina
- ⑩ Písmo - latinka
- ⑩ Románské jazyky

EVOLUTION OF THE										LATIN ALPHABET									
NORTH-SEMITE		GREEK		ETRUSCAN		LATIN		ROMAN		MEDIEVAL		BLACK LETTER		MODERN CAPITALS		MODERN LOWER CASE			
PHOENICIAN	HEBREW	GREEK	PHOENICIAN	ETRUSCAN	CLASSICAL	ROMAN	MODERN	PHOENICIAN	HEBREW	GREEK	PHOENICIAN	ETRUSCAN	CLASSICAL	ROMAN	MODERN	PHOENICIAN	HEBREW		
K	𐤀	Α	𐤁	Α	Α	A	A	𐤀	א	Α	𐤀	Α	A	A	a	𐤀	א		
G	𐤂	Β	𐤂	Β	Β	B	B	𐤁	ב	Β	𐤁	Β	B	B	b	𐤁	ב		
D	𐤃	Δ	𐤃	Δ	Δ	D	D	𐤂	ד	Δ	𐤂	Δ	D	D	d	𐤂	ד		
E	𐤄	Ε	𐤄	Ε	Ε	E	E	𐤃	ה	Ε	𐤃	Ε	E	E	e	𐤃	ה		
I	𐤅	Ι	𐤅	Ι	Ι	I	I	𐤄	ו	Ι	𐤄	Ι	I	I	i	𐤄	ו		
B	𐤆	Β	𐤆	Β	Β	B	B	𐤅	ז	Β	𐤅	Β	B	B	b	𐤅	ז		
Z	𐤇	Ζ	𐤇	Ζ	Ζ	Z	Z	𐤆	ח	Ζ	𐤆	Ζ	Z	Z	z	𐤆	ח		
L	𐤈	Λ	𐤈	Λ	Λ	L	L	𐤇	ט	Λ	𐤇	Λ	L	L	l	𐤇	ט		
M	𐤉	Μ	𐤉	Μ	Μ	M	M	𐤈	י	Μ	𐤈	Μ	M	M	m	𐤈	י		
N	𐤊	Ν	𐤊	Ν	Ν	N	N	𐤉	כ	Ν	𐤉	Ν	N	N	n	𐤉	כ		
O	𐤋	Ο	𐤋	Ο	Ο	O	O	𐤊	ל	Ο	𐤊	Ο	O	O	o	𐤊	ל		
P	𐤌	Π	𐤌	Π	Π	P	P	𐤋	מ	Π	𐤋	Π	P	P	p	𐤋	מ		
Q	𐤍	Ϟ	𐤍	Ϟ	Ϟ	Q	Q	𐤌	נ	Ϟ	𐤌	Ϟ	Q	Q	q	𐤌	נ		
R	𐤎	Ρ	𐤎	Ρ	Ρ	R	R	𐤍	ס	Ρ	𐤍	Ρ	R	R	r	𐤍	ס		
S	𐤏	Σ	𐤏	Σ	Σ	S	S	𐤎	ע	Σ	𐤎	Σ	S	S	s	𐤎	ע		
T	𐤐	Τ	𐤐	Τ	Τ	T	T	𐤏	פ	Τ	𐤏	Τ	T	T	t	𐤏	פ		
V	𐤑	Υ	𐤑	Υ	Υ	V	V	𐤐	צ	Υ	𐤐	Υ	V	V	v	𐤐	צ		
W	𐤒	Ϝ	𐤒	Ϝ	Ϝ	W	W	𐤑	ק	Ϝ	𐤑	Ϝ	W	W	w	𐤑	ק		
X	𐤓	Χ	𐤓	Χ	Χ	X	X	𐤒	ר	Χ	𐤒	Χ	X	X	x	𐤒	ר		
Y	𐤔	Υ	𐤔	Υ	Υ	Y	Y	𐤓	ש	Υ	𐤓	Υ	Y	Y	y	𐤓	ש		
Z	𐤕	Ζ	𐤕	Ζ	Ζ	Z	Z	𐤔	ז	Ζ	𐤔	Ζ	Z	Z	z	𐤔	ז		

POHŘEBNÍ RITUÁLY

- ⑩ Přejchod od kremace k pohřbívání těl
- ⑩ Víra v křesťanství - možný důvod pro tuto změnu

ŘEMESLA A UMĚNÍ

- ⑩ Římská keramika
- ⑩ Germánská keramika

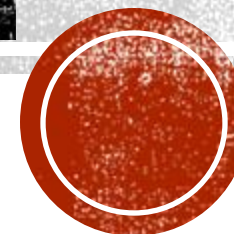
LÉKAŘSTVÍ

- ⑩ Lidové lékařství vs. scholastická medicína
- ⑩ Vývoj medicíny, vliv Galéna, Hippokrata a Aristotela
- ⑩ Církev a medicína

DĚKUJEME ZA POZORNOST!

**VYPRACOVALY: LUCIE HANUŠOVÁ, ŠÁRKA KLOSOVÁ,
TAMARA MEŇHARTOVÁ, BARBORA PECHOVÁ, PETRA
SCHLAGMANNOVÁ, NELA SOUKENÍKOVÁ, NOÉMI
SZÉPVÖLGYIOVÁ, DIANA VRANSKÁ**

ZDROJE OBRÁZKŮ

- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.studentsofhistory.com%2Fcomparing-patricians-plebeians&psig=AOvVaw3OvOT-PmUxOWDzOZA6ceBz&ust=1733664276465000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBOOjRxqFwoTCJC0qu7g1YoDFOAAAAAdAAAAABAK>
- https://kajabi-storefronts-production.kajabi-cdn.com/kajabi-storefronts-production/file-uploads/themes/2153260260/settings_images/7c3e71-683-0c77-05a-5450012bc7a0_patricians_Plebeians_ancient_rome.jpg
- https://cdn.shopify.com/s/files/1/0582/5596/6392/files/Add_a_heading_2_480x480.png?v=1648612517
- <https://pbs.twimg.com/media/GKN-uE4WEAAixXH.jpg>
- https://as1.ftcdn.net/v2/jpg/01/76/79/60/1000_F_176796052_nTt3Kvy8tHhwFqkDZCGZTknGjthsaOZD.jpg
- <https://www.jimejinak.cz/wp-content/uploads/2019/08/12-facts-ancient-roman-gladiators-696x427.jpg>
- <https://romanempiretimes.com/content/images/2024/08/Gilded-Silver-Imago-Clipeata--Shield-Portrait--of-Emperor-Augustus.jpg>
- <https://romanempiretimes.com/content/images/size/w2400/2024/08/Elder-Drusus-Funeral-Ancient-Rome-Roman-Empire.jpg>
- <https://romanempiretimes.com/content/images/2024/08/Cremation-Roman-Empire-Ancient-Rome.jpg>
- https://th-thumbnailer.cdn-si-edu.com/liCsqut95OLipIS3_GJFFuayLHA=/fit-in/1200x0/https%3A%2F%2Ft-cmsv2-smithsonianmag-media.s3.amazonaws.com%2Ffiler%2F9%2Fd4%2F9d4d8ab-a6ba-4e1f-8fb6-657c04b8f07f%2Fjan8-romanbritainskeleton2.jpg
- <https://qph.cf2.quoracdn.net/main-qimg-9a3fb93c627a3ab8fde80cf92186ee9e-lq>
- <https://cdn.thecollector.com/wp-content/uploads/2023/08/weapons-of-the-roman-legionary.jpg>
- <https://cdn.thecollector.com/wp-content/uploads/2023/08/shield-boss-weapons-of-roman-legionary.jpg>
- <https://warfarehistorynetwork.com/wp-content/uploads/2019/01/gladius.jpg>
- <https://www.lovecpokladu.cz/club-articles/22495/4.jpg>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8f/Column_of_Marcus_Aurelius_-_detail4.jpg
- <https://rimskelegie.olw.cz/pictures/articles/legincz/trencinl.jpg>
- <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7b/Pannonia01.png>
- <https://hnonline.sk/history/starsie-dejiny/10210566-ked-rim-siahal-po-dunaj-aj-nasa-dnesna-kultura-je-dedicstvom-rimskej-civilizacie-pripomina-archeolog>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Terra_sigillata#/media/File:Roemerhalle_Kreuznach_Sigillata.jpg
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/Imperium_Romanum_Germania.png

ZDROJE OBRÁZKŮ

- 10 <https://galgenberg.sk/historia-piva-starovek-rimska-risa-germania/>
- 10 <https://adamvaneckotraveller.sk/slovensko/kamenny-rimsky-kastel-kelemantia-v-obci-iza/>
- 10 <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/regiony/pred-triceti-lety-vymazala-voda-musov-z-mapy-skoncil-pod-hladinou-novomlynskych-nadrzi-93033>
- 10 <https://cs.wikipedia.org/wiki/Mu%C5%A1ov>
- 10 https://www.carnuntum.at/sk/roman_city
- 10 https://www.idnes.cz/nastaveni-souhlasu?url=https%3a%2f%2fwww.idnes.cz%2fhradec-kralove%2fzpravy%2farcheologove-nasli-na-hradecku-vzacne-rimske-mince.A160122_2220308_hradec-zpravy_pos
- 10 <https://bratislavskykraj.sk/villa-rustica-rimske-kupele-na-konci-dubravky/>
- 10 https://ff.truni.sk/sites/default/files/publikacie/rimske_umenie_ii_online_0.pdf
- 10 <http://argentum-kaernten.at/en/themenweg-2/en-keltisches-noricum-roemisches-imperium-willkommen-in-argentum/>
- 10 https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Edict_of_Milan#/media/File:%CE%91%CE%9D%CE%A4%CE%99%CE%93%CE%A1%CE%91%CE%A6%CE%9F%CE%9D_%CE%92%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D_%CE%94%CE%99%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%9E%CE%95%CE%A9%CE%9D_%CE%95%CE%9A_%CE%A1%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%A3.png
- 10 [obr-1-archeologie_denik-600.jpg](#)
- 10 [rimske_tabory_1.jpg](#)
- 10 <https://rimskelegie.olw.cz/pictures/articles/legincz/tabory/charvatskanovaves1.jpg>
- 10 <https://rimskelegie.olw.cz/pictures/articles/legincz/tabory/charvatskanovaves2.jpg>
- 10 https://www.branadorimskerise.cz/img/rimske_tabory_3.jpg
- 10 https://www.archeologiemusov.cz/img/stezka_3_3.jpg
- 10 https://www.archeologiemusov.cz/img/o_archeologii_7.jpg
- 10 **DOČKALOVÁ, MARTA. "A MASS GRAVE FROM THE ROMAN PERIOD IN MORAVIA (CZECH REPUBLIC)." Anthropologie (1962-), vol. 43, no. 1, 2005, pp. 23-44. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/26292711>. Accessed 8 Dec. 2024.**
- 10 https://www.archeologiemusov.cz/img/muzeum_5.jpg

ZDROJE OBRÁZKŮ

- 10 <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=488396327432520&id=100087864697577&set=a.431658929772927>
- 10 <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-morava-se-mela-stat-provincii-marcomannia-40476573>
- 10 <https://pictura-prints.com/product/marcomanni-tribe-warrior-germanic-germany-pl-3-after-ferrario-1823/>
- 10 https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:MARCOMANNIA_SPOR.png
- 10 <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-brno-brno-zpravy/516163/unikatni-objev-archeologu-v-brne-nasli-tabor-rimskych-legionaru-byly-jich-tam-tisice.html>
- 10 <https://www.muzeumcb.cz/program/vystavy/keltove-na-jihu-boiohaema.html>
- 10 <https://www.archeologiemusov.cz/stezky-a-muzea/naucna-stezka-1/tabule-5/>
- 10 https://cs.wikipedia.org/wiki/Germ%C3%A1ni#/media/Soubor:Europa_Germanen_50_n_Chr.svg
- 10 https://www.academia.edu/41188987/M_Karwowski_B_Komor%C3%B3czy_P_Trebsche_Hrsg_Auf_den_Spuren_der_Barbaren_arch%C3%A4ologisch_historisch_numismatisch_Arch%C3%A4ologie_der_Barbaren_2015_Brno_2019
- 10 https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8e/Francisco_de_Zurbar%C3%A1n_-_Crucifixion_-_The_Art_Institute_of_Chicago.jpg
- 10 <https://www.flickr.com/photos/rykneethling/5811115037/>
- 10 https://cl.staticflickr.com/1/121/316474773_d01500bce2_b.jpg

